

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 19. januára 2017*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Životné prostredie — Systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Európskej únii — Smernica 2003/87/ES — Plán monitorovania — Nariadenie (EÚ) č. 601/2012 — článok 49 ods. 1 a bod 10 prílohy IV — Výpočet emisií zariadenia — Odpočítanie prevedeného oxidu uhličitého (CO₂) — Vyňatie CO₂ použitého na výrobu vyzrážaného uhličitanu vápenatého — Platnosť vyňatia“

Vo veci C-460/15,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Verwaltungsgericht Berlin (Správny súd Berlín, Nemecko) z 26. júna 2015 a doručený Súdnemu dvoru 28. augusta 2015, ktorý súvisí s konaním:

Schaefer Kalk GmbH & Co. KG

proti

Bundesrepublik Deutschland,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predsedníčka prvej komory R. Silva de Lapuerta, sudcovia E. Regan, J.-C. Bonichot (spravodajca), A. Arabadžiev a S. Rodin,

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: C. Strömholm, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 30. júna 2016,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Schaefer Kalk GmbH & Co. KG, v zastúpení: S. Altenschmidt a A. Sitzer, Rechtsanwälte,
- Bundesrepublik Deutschland, v zastúpení: M. Fleckner, splnomocnený zástupca,
- nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a K. Petersen, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: E. White a K. Herrmann, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 10. novembra 2016,

* Jazyk konania: nemčina.

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka platnosti článku 49 ods. 1 a bodu 10 prílohy IV nariadenia Komisie (EÚ) č. 601/2012 z 21. júna 2012 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 181, 2012, s. 30).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Schaefer Kalk GmbH & Co. KG (ďalej len „Schaefer Kalk“) a Bundesrepublik Deutschland (Spolková republika Nemecko) v súvislosti s tým, že tejto spoločnosti nebolo umožnené odpočítať oxid uhličitý (CO₂) vyprodukovaný v zariadení na kalcináciu vápna, ktorý bol prevedený do zariadenia na výrobu vyzrážaného uhličitanu vápenatého (ďalej len „PCC“), od emisií podliehajúcich povinnosti monitorovania.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2003/87/ES

- 3 Podľa jej odôvodnenia 5 smernica 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 2003, s. 32; Mim. vyd. 15/007, s. 631), zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/29/ES z 23. apríla 2009 (Ú. v. EÚ L 140, 2009, s. 63) (ďalej len „smernica 2003/87“), má za cieľ prispievať „k účinnejšiemu“ plneniu záväzkov Európskej únie a jej členských štátov znížiť antropogénne emisie skleníkových plynov „prostredníctvom efektívneho európskeho trhu s emisnými kvótami skleníkových plynov a čo najmenšieho zníženia hospodárskeho rozvoja a zamestnanosti“.
- 4 V súlade s jej článkom 2 ods. 1 sa smernica 2003/87 vzťahuje na emisie z činností uvedených v prílohe I a skleníkové plyny uvedené v prílohe II, medzi ktoré patrí aj CO₂.
- 5 Článok 3 tejto smernice, nazvaný „Definície“, stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa používajú tieto definície:

...

b) ‚emisie‘ znamenajú uvoľňovanie skleníkových plynov do atmosféry zo zdrojov v zariadení...

...

e) ‚zariadenie‘ znamená stacionárnu technologickú jednotku, kde sa uskutočňuje jedna alebo viac činností uvedených v prílohe I a akákoľvek iná priamo súvisiaca činnosť, ktorá má technické spojenie s činnosťami vykonávanými v danej prevádzkarni a ktorá by mohla mať vplyv na emisie a znečisťovanie;

...“

- 6 Článok 10a uvedenej smernice, nazvaný „Prechodné pravidlá harmonizácie bezodplatného pridelovania platné v celom Spoločenstve“, stanovuje:

„1. Do 31. decembra 2010 Komisia prijme plne harmonizované vykonávacie opatrenia pre celé Spoločenstvo na pridelovanie kvót uvedených v odsekoch 4, 5, 7 a 12...

...

Opatreniami uvedenými v prvom pododseku sa v možnom rozsahu určia referenčné úrovne *ex ante* pre celé Spoločenstvo, aby sa zabezpečilo, že sa pridelovanie uskutoční spôsobom, ktorý nemotivuje k zvyšovaniu emisií, ale naopak motivuje k znižovaniu emisií skleníkových plynov a energeticky účinným technikám, pričom sa tam, kde sú k dispozícii príslušné zariadenia, zohľadnia najúčinnšie techniky, náhrady, alternatívne výrobné procesy, vysoko účinná kogenerácia, účinné získavanie energie z odpadových plynov, využívanie biomasy a zachytávanie a ukladanie CO₂. V súvislosti s výrobou elektrickej energie sa nepridelujú žiadne bezodplatné kvóty, s výnimkou prípadov, na ktoré sa vzťahuje článok 10c, a s výnimkou elektrickej energie vyrábanej z odpadových plynov.

Tieto referenčné úrovne sa pre každé odvetvie a pododvetvie v zásade vypočítavajú na základe produktov, a nie vstupov, čo umožní maximálne zníženie emisií skleníkových plynov a čo najväčšie úspory vďaka energetickej účinnosti v celom výrobnom procese v rámci príslušného odvetvia alebo pododvetvia.

...

2. Pri určovaní zásad pre stanovenie referenčných úrovní *ex ante* v konkrétnych odvetviach alebo pododvetviach je východiskovým bodom priemerný výkon, ktorý v danom odvetví alebo pododvetví dosiahol 10 % najúčinnjších zariadení v Spoločenstve v rokoch 2007 – 2008. ...

Nariadenia podľa článkov 14 a 15 ustanovujú na účely určovania referenčných úrovní *ex ante* harmonizované pravidlá monitorovania, podávania správ a overovania týkajúceho sa emisií skleníkových plynov súvisiacich s výrobou.

...“

- 7 Podľa článku 12 ods. 3 a 3a smernice 2003/87:

„3. Členské štáty zabezpečia, aby do 30. apríla každého roku prevádzkovateľ každého zariadenia odovzdal množstvo... kvót... rovnajúce sa celkovým emisiám z tohto zariadenia počas predchádzajúceho kalendárneho roku, ktoré bolo overené v súlade s článkom 15, a aby tieto boli následne zrušené.

3a. Povinnosť odovzdať kvóty nevzniká pri emisiách, ktoré sa preukázateľne zachytávajú a prevážajú na trvalé uloženie do zariadenia s platným povolením podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES z 23. apríla 2009 [o geologickom ukladaní oxidu uhličitého a o zmene a doplnení smernice Rady 85/337/EHS, smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES a nariadenia (ES) č. 1013/2006 (Ú. v. EÚ L 140, 2009, s. 114)].“

- 8 Článok 14 tejto smernice, nazvaný „Monitorovanie emisií a podávanie správ o emisiách“, stanovuje:

„1. Do 31. decembra 2011 Komisia prijme nariadenie o monitorovaní emisií a podávaní správ o emisiách z činností uvedených v prílohe I a v prípade potreby o údajoch z týchto činností, na monitorovanie údajov o tonokilometroch a podávanie správ o nich na účely článkov 3e alebo 3f;

uvedené nariadenie vychádza zo zásad monitorovania a podávania správ stanovených v prílohe IV a uvedie sa v ňom potenciál globálneho otepľovania jednotlivých skleníkových plynov v požiadavkách na monitorovanie emisií a podávanie správ o emisiách pre daný plyn.

Toto opatrenie zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijme v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 23 ods. 3.

2. V nariadení uvedenom v odseku 1 sa zohľadnia najpresnejšie a najaktuálnejšie dostupné vedecké dôkazy, najmä z [medzivládneho panelu o zmene klímy (IPPC)], a takisto sa môže konkretizovať povinnosť prevádzkovateľov podávať správy o emisiách súvisiacich s výrobou tovarov vyrábaných v energeticky náročných priemyselných odvetviach, ktoré môžu podliehať medzinárodnej hospodárskej súťaži. Uvedené nariadenie môže tiež konkretizovať povinnosti nezávisle overovať tieto informácie.

K týmto požiadavkám môže patriť podávanie správ o úrovni emisií z výroby elektrickej energie, na ktoré sa vzťahuje schéma Spoločenstva a ktoré súvisia s výrobou takýchto tovarov.

3. Členské štáty zabezpečia, aby každý prevádzkovateľ zariadenia alebo prevádzkovateľ lietadla v súlade s nariadením uvedeným v odseku 1 monitoroval emisie a podával príslušnému orgánu správy o emisiách z daného zariadenia alebo od 1. januára 2010 z lietadla, ktoré prevádzkuje, v každom kalendárnom roku po skončení daného roku.

4. Súčasťou nariadenia uvedeného v odseku 1 môžu byť aj požiadavky používania automatizovaných systémov a formátov výmeny údajov určených na harmonizáciu komunikácie o pláne monitorovania, ročná správa o emisiách a činnosti overovania medzi prevádzkovateľom, overovateľom a príslušnými orgánmi.“

9 Článok 15 prvý odsek uvedenej smernice stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby boli správy podané prevádzkovateľmi... podľa článku 14 ods. 3 overené v súlade s kritériami stanovenými v prílohe V a s akýmkoľvek podrobnými ustanoveniami prijatými Komisiou v súlade s týmto článkom a aby príslušný orgán bol o tom informovaný.“

10 Článok 16 tej istej smernice stanovuje, že členské štáty ustanovia pravidlá pre účinné, proporčné a odrádzajúce pokuty s cieľom zabrániť porušovaniu vnútroštátnych právnych predpisov prijatých podľa smernice 2003/87.

Nariadenie č. 601/2012

11 Odôvodnenia 1, 5 a 13 nariadenia č. 601/2012 znejú:

„(1) Úplné, jednotné, transparentné a presné monitorovanie a nahlasovanie emisií skleníkových plynov v súlade s harmonizovanými požiadavkami zavedenými v tomto nariadení sú základom účinného fungovania systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov zriadeného smernicou 2003/87/ES. ...

...

(5) Podstatným prvkom systému zavedeného týmto nariadením by mal byť plán monitorovania, v ktorom sa stanovuje podrobná, úplná a transparentná dokumentácia o metodike pre konkrétne zariadenie alebo prevádzkovateľa lietadla. Mala by sa vyžadovať pravidelná aktualizácia plánu v nadväznosti na zistenia overovateľa, ako aj na základe vlastných podnetov prevádzkovateľa alebo

prevádzkovateľa lietadla. Hlavnú zodpovednosť za vykonávanie metodiky monitorovania, ktorá je sčasti špecifikovaná postupmi predpísanými týmto nariadením, by mal aj naďalej niesť prevádzkovateľ alebo prevádzkovateľ lietadla.

...

(13) Aby sa ošetrili potenciálne slabé miesta spojené s prenosom vlastného alebo čistého CO₂, mali by takéto prevody podliehať veľmi špecifickým podmienkam. Podľa daných podmienok by sa mal prevod vlastného CO₂ uskutočňovať len do iného zariadenia EU ETS [systému Únie na obchodovanie s emisnými kvótami skleníkových plynov (EU ETS) – *neoficiálny preklad*] a k prevodu čistého CO₂ by sa malo pristupovať len na účely ukladania v geologickom úložisku podľa systému Únie na obchodovanie s emisnými kvótami skleníkových plynov, ktorý je v súčasnosti jedinou formou trvalého ukladania CO₂ uznávanou v rámci systému Únie na obchodovanie s emisiami. Tieto podmienky by však nemali vylučovať možnosť budúcich inovácií.“

12 Článok 5 prvý odsek tohto nariadenia stanovuje:

„Monitorovanie a nahlasovanie je úplné a zahŕňa všetky emisie z procesov a zo spaľovania zo všetkých zdrojov emisií a zdrojových prúdov súvisiacich s činnosťami uvedenými v prílohe I k smernici 2003/87/ES a všetkými ostatnými relevantnými činnosťami zahrnutými podľa článku 24 uvedenej smernice, ako aj emisie všetkých skleníkových plynov špecifikovaných v súvislosti s týmito činnosťami, pričom je potrebné vyhnúť sa dvojitému započítaniu.“

13 Podľa článku 11 ods. 1 prvého pododseku uvedeného nariadenia:

„Každý prevádzkovateľ alebo prevádzkovateľ lietadla monitoruje emisie skleníkových plynov na základe plánu monitorovania schváleného príslušným orgánom podľa článku 12, pričom prihliada na povahu a fungovanie zariadenia alebo činnosti leteckej dopravy, v prípade ktorých sa uplatňuje.“

14 Článok 20 ods. 2 nariadenia č. 601/2012 stanovuje, že „pri určovaní procesu monitorovania a nahlasovania prevádzkovateľ zahrnie požiadavky špecifické pre daný sektor, ktoré sú ustanovené v prílohe IV“.

15 Článok 49 ods. 1 tohto nariadenia obsahuje tieto ustanovenia:

„Prevádzkovateľ odpočíta od emisií zariadenia každé množstvo CO₂ pochádzajúce z fosílného uhlíka v rámci činností uvedených v prílohe I k smernici 2003/87/ES, ktoré nie je emitované zariadením, ale je zo zariadenia prevedené do:

- a) zariadenia na zachytávanie na účely prepravy a dlhodobého geologického ukladania v úložisku povolenom podľa smernice 2009/31/ES;
- b) prepravnej siete na účely dlhodobého geologického ukladania v úložisku povolenom podľa smernice 2009/31/ES;
- c) úložiska povoleného podľa smernice 2009/31/ES na účely dlhodobého geologického ukladania.

Pre iný prevod CO₂ zo zariadenia nie je povolené žiadne odpočítanie CO₂ od emisií zariadenia.“

- 16 Príloha IV nariadenia č. 601/2012, nazvaná „Metodiky monitorovania špecifické pre jednotlivé činnosti zariadení (článok 20 ods. 2)“, obsahuje bod 10, ktorý sa týka „výrob[y] vápna alebo kalcináci[e] dolomitu a magnezitu v zmysle prílohy I k smernici 2003/87/ES“. V časti B týkajúcej sa „špecifick[ých] pravidiel] monitorovania“ tento bod najmä stanovuje:

„Ak sa v zariadení používa CO₂ alebo sa prevádza do iného zariadenia na výrobu PCC (vyzrážaný uhličitan vápenatý), dané množstvo CO₂ sa považuje za emitované zo zariadenia produkujúceho CO₂.“

Nemecké právo

- 17 § 3 Gesetz über den Handel mit Berechtigungen zur Emission von Treibhausgasen (zákon o obchodovaní s emisnými kvótami skleníkových plynov) z 21. júla 2011 (BGBl. I S. 1475, ďalej len „TEHG“) stanovuje:

„Na účely tohto zákona:

...

5. Emisie

znamenajú uvoľňovanie skleníkových plynov, ktoré pochádzajú z činnosti uvedenej v prílohe 1 časti 2, do atmosféry; v súlade s nariadením o systéme monitorovania [nariadenie č. 601/2012] sa prenos skleníkových plynov považuje za uvoľňovanie do atmosféry;

...“

- 18 Podľa § 5 ods. 1 TEHG:

„Prevádzkovateľ je v súlade s prílohou 2 časťou 2 povinný vypočítať emisie pochádzajúce z jeho činnosti počas kalendárneho roka a nahlásiť ich výšku príslušnému orgánu do 31. marca nasledujúceho roka.“

- 19 § 6 TEHG stanovuje:

„1. Prevádzkovateľ je podľa § 5 ods. 1 povinný odovzdať príslušnému orgánu za každé obdobie obchodovania s kvótami plán monitorovania týkajúci sa stanovenia a nahlasovania emisií. ...

2. Plán monitorovania podlieha schváleniu. K schváleniu dôjde v prípade, že je plán monitorovania v súlade s požiadavkami podľa nariadenia o systéme monitorovania [nariadenie č. 601/2012], nariadenia stanoveného v § 28 ods. 2 bode 1, a v prípade neexistencie pravidiel stanovených uvedenými nariadeniami v súlade s požiadavkami podľa prílohy 2 časti 2 tretej vety. ...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 20 Schaefer Kalk prevádzkuje v Hahnstättene (Nemecko) zariadenie na kalcináciu vápna, pričom na činnosť tohto zariadenia sa vzťahuje systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov.
- 21 Schaefer Kalk požiadala v rámci konania o schválení plánu monitorovania jej zariadenia, ktoré bolo začaté pred Deutsche Emissionshandelsstelle im Umweltbundesamt (Nemecká správa pre obchodovanie s emisnými kvótami na Spolkovom úrade pre životné prostredie, ďalej len „DEHSt“), o povolenie odpočítať od množstva emisií skleníkových plynov, ktoré bolo uvedené v nahlásení emisií,

CO₂, ktorý bol na účely výroby PCC prevedený do zariadenia nepodliehajúcemu ETS. Táto spoločnosť sa totiž domnieva, že takto prevedené CO₂ je chemicky viazané v PCC a keďže sa neuvolňuje do atmosféry, nezodpovedá pojmu „emisie“ uvedenému v článku 3 písm. b) smernice 2003/87.

- 22 Vzhľadom na to, že DEHSt schválila plán monitorovania bez toho, aby sa vyjadrila k možnosti odpočítania prevedeného CO₂, Schaefer Kalk podala v tejto súvislosti sťažnosť, ktorá bola 29. augusta 2013 zamietnutá. DEHSt totiž usúdila, že toto odpočítanie nebolo možné vzhľadom na ustanovenia článku 49 a prílohy IV nariadenia č. 601/2012, z ktorých vyplýva, že jedine CO₂ prevedený do jedného zo zariadení na dlhodobé geologické ukladanie, ktoré sú uvedené v spomenutom článku, možno odpočítat od emisií zo zariadenia podliehajúceho povinnosti monitorovania a nahlasovania.
- 23 Svojou žalobou podanou 10. septembra 2013 na Verwaltungsgericht Berlin (Správny súd Berlín, Nemecko) trvala Schaefer Kalk na svojej žiadosti. Poukázala na nezákonnosť článku 49 ods. 1 druhej vety nariadenia č. 601/2012 a bodu 10 B prílohy IV tohto nariadenia. Táto spoločnosť sa domnieva, že na tieto ustanovenia, ktoré stanovujú, že CO₂ viazané v PCC a prevedené na účely výroby tejto látky podlieha povinnosti podieľať sa na ETS, sa nevzťahuje splnomocnenie stanovené v článku 14 ods. 1 smernice 2003/87.
- 24 Verwaltungsgericht Berlin (Správny súd Berlín), keďže má pochybnosti, pokiaľ ide o platnosť uvedených ustanovení nariadenia č. 601/2012, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Je nariadenie [č. 601/2012] neplatné a v rozpore s cieľmi smernice 2003/87 v rozsahu, v akom sa v článku 49 ods. 1 druhej vete stanovuje, že CO₂, ktorý nie je prevedený podľa [uvedeného] článku 49 ods. 1 prvej vety, sa považuje za emitovaný zo zariadenia, ktoré CO₂ produkuje?
2. Je nariadenie [č. 601/2012] neplatné a v rozpore s cieľmi smernice 2003/87 v rozsahu, v akom sa v bode 10 jeho prílohy IV stanovuje, že CO₂, ktorý sa prevádza do iného zariadenia na výrobu [PCC], sa považuje za emitovaný zo zariadenia, ktoré CO₂ produkuje?“

O prejudiciálnych otázkach

- 25 Na úvod treba spresniť, že na základe článku 49 ods. 1 druhej vety nariadenia č. 601/2012 a bodu 10 B prílohy IV tohto nariadenia CO₂ vyprodukované v zariadení na kalcináciu vápna a prevedené, ako vo veci samej, do iného zariadenia na účely výroby PCC sa považuje za emitované zo zariadenia produkujúceho CO₂.
- 26 Svojimi otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, vnútroštátny súd v podstate žiada Súdny dvor, aby sa vyjadril k platnosti týchto ustanovení v rozsahu, v akom tieto ustanovenia idú nad rámec takého vymedzenia emisií, aké je stanovené v článku 3 písm. b) smernice 2003/87, keďže do emisií zo zariadenia na kalcináciu vápna systematicky zahrňajú CO₂ prevedený na účely výroby PCC, a to bez ohľadu na to, či dochádza alebo nedochádza k uvoľňovaniu tohto CO₂ do atmosféry.
- 27 V tejto súvislosti treba uviesť, že nariadenie č. 601/2012 bolo prijaté na základe článku 14 ods. 1 smernice 2003/87, podľa ktorého Komisia prijme nariadenie o monitorovaní emisií a podávaní správ o emisiách, pričom toto opatrenie bude zamerané na zmenu nepodstatných prvkov uvedenej smernice tým, že ju bude dopĺňať. V dôsledku toho posúdenie platnosti dotknutých ustanovení tohto nariadenia vedie v prejednávanej veci k overeniu toho, či Komisia prijatím týchto ustanovení neprekročila hranice, ktoré boli takto stanovené v smernici 2003/87.
- 28 Podľa jej odôvodnenia 5 má smernica 2003/87 za cieľ vytvoriť systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov umožňujúci prispievať k plneniu záväzkov Únie a jej členských štátov na základe Kjótskeho protokolu k Rámcovému dohovoru Organizácie Spojených národov o klimatických

zmenách, ktorý bol schválený v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2002/358/ES z 25. apríla 2002 (Ú. v. ES L 130, 2002, s. 1; Mim. vyd. 11/042, s. 24), ktorý sa týka zníženia emisií do atmosféry na úroveň, ktorá zabráni nebezpečnému antropogénnemu zasahovaniu do klimatického systému a ktorého konečným cieľom je ochrana životného prostredia.

- 29 Hospodárska logika, do ktorej spadajú emisné kvóty skleníkových plynov, v súlade s tým, čo vyplýva z článku 1 smernice 2003/87, spočíva v zabezpečení toho, aby náklady na zníženia emisií skleníkových plynov nevyhnutné na dosiahnutie vopred stanoveného environmentálneho výsledku boli čo najnižšie. Najmä umožnením predaja pridelených kvót sa tento systém snaží podnietiť každého účastníka uvedeného systému vypúšťať menšie množstvo skleníkových plynov ako kvóty, ktoré mu boli pôvodne pridelené, aby mohol postúpiť nadbytok inému účastníkovi, ktorý vyprodukoval vyššie množstvo emisií ako pridelené kvóty [pozri najmä rozsudky zo 16. decembra 2008, Arcelor Atlantique et Lorraine a i., C-127/07, EU:C:2008:728, bod 32, ako aj zo 7. apríla 2016, Holcim (Romania)/Komisia, C-556/14 P, neuvěřený, EU:C:2016:207, body 64 a 65].
- 30 Jedným z pilierov, na ktorých je vybudovaný systém vytvorený smernicou 2003/87, je tak záväzok prevádzkovateľov najneskôr do 30. apríla kalendárneho roku odovzdať na účely zrušenia množstvo kvót rovnajúce sa celkovým emisiám, ktoré vyprodukovali počas predchádzajúceho kalendárneho roka (rozsudok z 29. apríla 2015, Nordzucker, C-148/14, EU:C:2015:287, bod 29).
- 31 Na účely riadneho fungovania systému zavedeného smernicou 2003/87 je teda rozhodujúce identifikovať emisie, ktoré musia prevádzkovatelia v tejto súvislosti zohľadniť.
- 32 Podľa článku 3 písm. b) smernice 2003/87 sú „emisie“ na účely tejto smernice definované ako uvoľňovanie skleníkových plynov do atmosféry zo zdrojov v zariadení. Zo samotného znenia tohto ustanovenia vyplýva, že emisia v zmysle uvedeného ustanovenia predpokladá uvoľňovanie skleníkového plynu do atmosféry.
- 33 V tejto súvislosti treba uviesť, že je nepochybné, že článok 12 ods. 3a smernice 2003/87 stanovuje, že povinnosť odovzdať kvóty nevzniká za určitých podmienok pri emisiách, ktoré sa zachytávajú a prevážajú na trvalé geologické uloženie do zariadenia s platným povolením podľa smernice 2009/31.
- 34 Na rozdiel od argumentácie Komisie to však neznamená, že normotvorca Únie usúdil, že prevádzkovatelia sú oslobodení od povinnosti odovzdať kvóty len v prípade trvalého geologického uloženia.
- 35 Na rozdiel od posledného pododseku článku 49 ods. 1 nariadenia č. 601/2012, ktorý stanovuje, že pre iný prevod CO₂ zo zariadenia nie je povolené žiadne odpočítanie CO₂ od emisií zariadenia, článok 12 ods. 3a smernice 2003/87 totiž neobsahuje nijaké analogické pravidlo.
- 36 Účelom ani účinkom tohto posledného uvedeného ustanovenia, ktoré sa totiž týka iba osobitnej situácie, pričom jeho cieľom je podporovať ukladanie skleníkových plynov, nebolo zmeniť definíciu pojmu „emisie“ v zmysle článku 3 smernice 2003/87, a teda ani pôsobnosť tejto smernice, ako ju stanovuje jej článok 2 ods. 1.
- 37 Preto na účely určenia, či CO₂ pochádzajúce z činnosti produkcie vápna, ktorú vykonáva také zariadenie, o aké ide vo veci samej, patrí do pôsobnosti smernice 2003/87 v súlade s článkom 2 ods. 1 a prílohami I a II tejto smernice, treba overiť, či takáto produkcia vedie k uvoľňovaniu CO₂ do atmosféry.
- 38 Z informácií, ktorými disponuje Súdny dvor, vyplýva a nie je ani spochybnené, že CO₂ používané na výrobu PCC je chemicky viazané v tomto stabilnom výrobku. Výroba PCC sa navyše nenachádza medzi činnosťami, ktoré podľa ustanovení článku 2 ods. 1 smernice 2003/87 v spojení s ustanoveniami prílohy I tejto smernice patria do pôsobnosti tejto smernice.

- 39 V takej situácii, o akú ide v konaní vo veci samej, keď je CO₂, ktoré bolo vyrobené v zariadení na výrobu vápna, prevedené do zariadenia na výrobu PCC, sa však zdá, že na základe článku 49 ods. 1 druhej vety nariadenia č. 601/2012 a bodu 10 B prílohy IV tohto nariadenia každé množstvo prevedeného CO₂, bez ohľadu na to, či došlo alebo nedošlo k uvoľneniu jeho časti do atmosféry počas jeho prenosu alebo z dôvodu únikov či dokonca samotného procesu výroby, sa považuje za emitované zo zariadenia na výrobu vápna, v ktorom bolo CO₂ vyprodukované, aj keby počas tohto prenosu nedošlo k nijakému uvoľneniu CO₂ do atmosféry. Ako uviedla generálna advokátka v bode 41 svojich návrhov, tieto ustanovenia vytvárajú nevyvrátiteľnú domnienku, že do atmosféry sa uvoľňuje všetok prevedený CO₂.
- 40 Tieto ustanovenia tak vedú k záveru, že CO₂, ktorý bol prevedený za takýchto podmienok, patrí pod pojem „emisie“ v zmysle článku 3 písm. b) smernice 2003/87, aj keď nedošlo vo všetkých prípadoch k jeho uvoľňovaniu do atmosféry. Komisia preto prostredníctvom článku 49 ods. 1 druhej vety nariadenia č. 601/2012 a bodu 10 B prílohy IV tohto nariadenia rozšírila pôsobnosť tohto pojmu.
- 41 Navyše dotknutí prevádzkovatelia nemôžu v dôsledku tejto domnienky v nijakom prípade odpočítať od celkových emisií z ich zariadenia na výrobu vápna množstvo CO₂, ktoré bolo prevedené na účely výroby PCC, hoci vo všetkých prípadoch nedošlo k uvoľneniu tohto CO₂ do atmosféry. Takáto nemožnosť znamená, že kvóty musia byť odovzdané v prípade všetkého CO₂, ktorý bol prevedený na účely výroby PCC, a nemožno ich vôbec predať ako zostatok, čím sa sponchyňuje systém obchodovania s kvótami v situácii, ktorá predsa len zodpovedá konečnému cieľu smernice 2003/87, ktorej účelom je ochrana životného prostredia prostredníctvom znižovania emisií skleníkových plynov (v súvislosti s cieľom smernice 2003/87 pozri rozsudok zo 16. decembra 2008, Arcelor Atlantique et Lorraine a i., C-127/07, EU:C:2008:728, bod 31).
- 42 Z toho vyplýva, že Komisia tým, že prijala tieto ustanovenia, zmenila podstatný prvok smernice 2003/87.
- 43 Navyše v prvom rade sa nezdá, že by súbor záruk, ktoré vyplývajú jednak zo systému monitorovania a nahlasovania emisií zavedeného smernicou 2003/87 a inými ustanoveniami nariadenia č. 601/2012, než o aké ide v spore vo veci samej, a jednak z kontrolných a prieskumných právomocí, ktorými disponujú príslušné orgány členských štátov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. apríla 2015, Nordzucker, C-148/14, EU:C:2015:287, bod 37), nebol dostatočný na zabránenie riziku obchádzania systému obchodovania s emisnými kvótami počas prepravy skleníkových plynov do takého zariadenia, v akom sa vyrába PCC a ktoré nepodlieha tomuto systému.
- 44 V tomto kontexte, hoci ustanovenia článku 49 ods. 1 druhej vety nariadenia č. 601/2012 a bodu 10 B prílohy IV tohto nariadenia zaručujú, že vo všetkých prípadoch sa CO₂ prevedený do takého zariadenia, akým je zariadenie, v ktorom sa vyrába PCC, a to bez ohľadu na to, či bol alebo nebol uvoľnený do atmosféry, považuje za emisiu do atmosféry, takáto domnienka – okrem toho, že sa dotýka koherencie systému zavedeného vzhľadom na cieľ smernice 2003/87 – ide nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa.
- 45 V druhom rade, keďže nariadenie č. 601/2012 bolo prijaté na základe článku 14 ods. 1 smernice 2003/87, aby spresnilo podmienky monitorovania a nahlasovania emisií skleníkových plynov, rozsah ustanovení tohto nariadenia, o ktoré ide v prejednávanej veci a ktoré sa týkajú iba takýchto emisií v zmysle článku 3 písm. b) smernice 2003/87, nemôže byť dotknutý inými ustanoveniami tejto smernice týkajúcimi sa produkcie CO₂ a zohľadnenými najmä na stanovenie „referenčných úrovní *ex ante*“ uvedených v článku 10a tej istej smernice.
- 46 Na tento rozsah nemôže mať vôbec a ani z toho istého dôvodu vplyv požiadavka uložená Komisii podľa článku 14 ods. 2 smernice 2003/87, a to zohľadniť v rámci vypracovania nariadenia č. 601/2012 najpresnejšie a najaktuálnejšie dostupné vedecké dôkazy. V tejto súvislosti a za predpokladu, že najaktuálnejšie údaje poskytnuté IPCC podnietili Komisiu, aby správne zvolila striktnější prístup

k prevodom CO₂ a v dôsledku toho pripísala v čo najväčšej možnej miere emisie skleníkových plynov ich zdroju, však takéto pripísanie možno v každom prípade prijať len v rozsahu stanovenom smernicou 2003/87, aký bol pripomenutý v bode 27 tohto rozsudku.

- 47 V treťom rade je pravda, že hoci v rámci systému obchodovania s kvótami skleníkových plynov je hlavným cieľom podstatné zníženie emisií takýchto plynov, jedným z vedľajších cieľov tohto systému je zachovať integritu vnútorného trhu a podmienok hospodárskej súťaže (pozri v tomto zmysle rozsudky z 29. marca 2012, Komisia/Estónsko, C-505/09 P, EU:C:2012:179, bod 79, ako aj z 22. júna 2016, DK Recycling und Roheisen/Komisia, C-540/14 P, EU:C:2016:469, body 49 a 50). Ako uviedla generálna advokátka v bode 49 svojich návrhov, existuje však objektívny rozdiel medzi prevádzkovateľom, ktorý uvoľňuje skleníkové plyny do atmosféry, a prevádzkovateľom, ktorý takýmto emisiám predchádza tým, že chemicky premieňa časť vyprodukovaného CO₂ na novú, stabilnú chemickú látku, v ktorej je viazaný. Preto, pokiaľ je v rámci systému obchodovania s kvótami skleníkových plynov účinkom takéhoto rozdielu to, že tomuto druhému prevádzkovateľovi sa umožní, aby si ponechal viac kvót ako prvý prevádzkovateľ, nemožno takýto systém považovať za systém, ktorý narušuje hospodársku súťaž medzi týmito dvoma prevádzkovateľmi.
- 48 Z uvedeného vyplýva, že Komisia, ktorá zmenila podstatný prvok smernice 2003/87 tým, že prijala ustanovenia článku 49 ods. 1 druhej vety nariadenia č. 601/2012 a bodu 10 B prílohy IV tohto nariadenia, prekročila hranice stanovené článkom 14 ods. 1 tejto smernice.
- 49 V dôsledku toho treba na položené otázky odpovedať tak, že ustanovenia článku 49 ods. 1 druhej vety nariadenia č. 601/2012 a bodu 10 B prílohy IV tohto nariadenia sú neplatné v rozsahu, v akom do emisií zo zariadenia na kalcináciu vápna systematicky zahrňajú CO₂ prevedený do iného zariadenia na účely výroby PCC, a to bez ohľadu na to, či dochádza alebo nedochádza k uvoľňovaniu tohto CO₂ do atmosféry.

O trovách

- 50 Vzhľadom na to, že konanie má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Ustanovenia článku 49 ods. 1 druhej vety nariadenia Komisie (EÚ) č. 601/2012 z 21. júna 2012 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES a bodu 10 B prílohy IV tohto nariadenia sú neplatné v rozsahu, v akom do emisií zo zariadenia na kalcináciu vápna systematicky zahrňajú oxid uhličitý (CO₂) prevedený do iného zariadenia na účely výroby vyzrážaného uhličitanu vápenatého, a to bez ohľadu na to, či dochádza alebo nedochádza k uvoľňovaniu tohto oxidu uhličitého do atmosféry.

Podpisy